

5. АДВЕНТИСТИТЕ ОТ СЕДМИЯ ДЕН ВЯРВАТ...

Бог, Вечният Дух, действа с Отец и Сина при сътворението, въплъщението и изкуплението. Той вдъхновява писателите на Писанията, Той изпълва живота на Христос със сила. Изпитва и осъжда човешките същества, а онези, които откликнат, биват преобразени по подобие на Бог. Изпратен от Отец и Сина, за да бъде винаги с Неговите деца, Той дава духовни дарби на църквата, дава ъ сили да носи Христовото свидетелство и в хармония с Писанията я води към истината. (Бит. 1:1, 2; Лука 1:35; 4:18; Д.А. 10:38; 2 Пет. 1:21; 2 Кор. 3:18; Еф. 4:11, 12; Д.А. 1:8; Йоан 14:16-18, 26; 15:26, 27; 16:7-13.)

БОГ-СВЕТИ ДУХ

ВЪПРЕКИ ЧЕ РАЗПЯТИЕТО обърква, измъчва и ужасява Исусовите последователи, възкресението внася утеха в живота им. Когато Христос счупва веригите на смъртта, Божието царство изгрива в сърцата им. Сега в душите им се разпалва неугасим огън.

Различията, които няколко седмици по-рано са издигнали грозни прегради между апостолите, се стопяват. Те изповядват вината си един на друг и се приготвят да приемат Исус, техния възнесъл се Цар.

Единството на това доскоро разпръснато стадо укрепва, докато прекарват ден след ден в молитва. В един незабравим ден те славят Бог, когато шум, подобен на фученето на силен вятър, изпълва пространството помежду им. Сякаш огънят в сърцата им става видим – огнени пламъци слизат над главата на всеки от тях. Като буен огън Светият Дух застава над тях.

Изпълнени с Духа, апостолите не могат да скрият новата си пламенна любов и радост в Христос. Открито и ентузиазизирано започват да възвестяват добрата новина за спасе-

ние. Стреснати от звука, множество местни граждани, както и поклонници от различни нации, се стичат към сградата. Изпълнени с удивление и объркване, те чуват – всеки на своя собствен език – могъщи свидетелства за Божието велико дело, изговорени от непрочетени галилеяни.

„Не разбирам“, казват някои. „Какво означава това?“ Други се опитват да отминат събитието с думите: „Те са пияни“. „Не е така“, провиква се Петър над шума на тълпата. „Часът е едва девет сутринта. Това, което чувате и виждате, става, защото възкръсналият Исус Христос е въздигнат до дясната ръка на Бога и ни дава сега Светия Дух“ (кн. Деяния на апостолите, гл. 2).

КОЙ Е СВЕТИЯТ ДУХ

Библията разкрива, че Светият Дух е личност, а не безлична сила. Изрази като: „Защото се видя добре на Светия Дух и на нас“ (Д.А. 15:28) показват, че първите вярващи са гледали на Него като на личност. „Той Мен ще прослави – казва Исус, – защото от Моето ще взема и ще ви известява“ (Йоан 16:14). Писанията,

говореци за триединния Бог, описват Духа като личност (Мат. 28:19; 2 Кор. 13:14).

Светият Дух е личност. Той владее (Бит. 6:3), поучава (Лука 12:12), убеждава (Йоан 16:8), направлява църковните дела (Д.А. 13:2), помага и ходатайства (Рим. 8:26), вдъхновява (2 Пет. 1:21) и осветява (1 Пет. 1:2). Тези дейности не могат да бъдат извършвани просто от една сила, влияние или качество на Бог. Само едно лице може да ги извърши.

СВЕТИЯТ ДУХ Е НАИСТИНА БОГ

Писанието разглежда Светия Дух като Бог. Петър казва на Ананий, че лъжейки Светия Дух, той е излъгал не човеци, но Бог (Д.А. 5:3, 4). Исус определя непростиения грях като „хула против Духа“, казвайки: „И ако някой каже дума против Човешкия Син, ще му се прости; но ако някой каже дума против Святия Дух, няма да му се прости – нито в този свят, нито в бъдещия“ (Мат. 12:31, 32). Това би могло да е вярно, само ако Светият Дух е Бог.

Писанието разкрива божествените качества на Светия Дух. Той е живот. Павел Го нарича „животворящия Дух“ (Рим. 8:2). Той е истина. Христос Го нарича „Духът на истината“ (Йоан 16:13). Изразите „любовта, която е плод на Духа“ (Рим. 15:30) и „Светият Божи Дух“ (Еф. 4:30) разкриват, че любовта и светостта са част от Неговото естество.

Светият Дух е всемогъщ. Той разпределя духовни дарби „на все-

ки поотделно, както иска“ (1 Кор. 12:11). Той е вездесъщ. Ще пребивава с Неговия народ довека (Йоан 14:16). Никой не може да избяга от Неговото влияние (Пс. 139:7-10). Той е и всезнаещ, защото „Духът издирва всичко, даже и Божиите дълбочини“ и „никой не знае какво има у Бога освен Божият Дух“ (1 Кор. 2:10, 11).

Делата на Бог също са свързани със Светия Дух. Той взема участие както в сътворението, така и във възкресението. Елиу казва: „Духът Божи ме е създал и диханието на Всемогъщия ме оживотворява“ (Йов 33:4). А псалмистът заявява: „Изпращаш ли Духа Си, те се създават; и подновяваш лицето на земята“ (Пс. 104:30). Павел твърди: „Същият, който възкреси Христос Исус от мъртвите, ще съживи и вашите смъртни тела чрез Духа Си, който живее във вас“ (Рим. 8:11).

Само един вездесъщ личен Бог, а не някакво безлично влияние или създадено същество, би могъл да извърши чудното зачатие на божествения Христос в една човешка личност, Мария. На Петдесетница Духът прави единствения Богочовек, Исус Христос, универсално присъстващ за всички, които желаят да Го приемат.

Светият Дух се счита за равен с Отец и Сина в поръчението за кръщаването (Мат. 28:19), в апостолското благословение (2 Кор. 13:14) и в проповедта за духовните дарби (1 Кор. 12:4-6).

СВЕТИЯТ ДУХ И БОЖЕСТВОТО

От вечността Бог-Свети Дух обитава в Божеството като трето лице. Отец, Синът и Светият Дух са равни и самосъществуващи. Въпреки че всеки е равен на другия, съществува определено разпределение на функциите в рамките на Триединството (вж. гл. 2 на тази книга).

Истината за Бог-Свети Дух се разбира най-добре, ако се разгледа чрез Исус. Духът идва при вярващите като „Духа на Христос“ – Той не идва по Свое собствено право, носейки Свои собствени пълномощия. Дейността Му в историята има за център Христовата спасителна мисия. Светият Дух е активен участник при раждането на Христос (Лука 1:35), Той потвърждава Неговата обществена служба при кръщението (Мат. 3:16, 17) и довежда благословенията на Христовата умиловителна жертва и възкресение до човечеството (Рим. 8:11).

В рамките на Божеството Духът изглежда изпълнява ролята на реализатор. Когато Отец дава Своя Син на света (Йоан 3:16), Той бива заченат от Светия Дух (Мат. 1:18-20). Светият Дух идва да изпълни плана и да го направи реалност.

Непосредственото участие на Светия Дух в Сътворението е явно от присъствието Му по време на създаването на света (Бит. 1:2). Произходът и поддържането на живота зависят от Неговата дейност. Отдалечаването Му означава смърт. Библията казва, че ако Бог „оттегли към Себе Си Духа Си и диханието Си, то ще издъхне заед-

но всяка плът и човекът ще се върне пак в пръстта“ (Йов 34:14, 15, срв. 33:4). Можем да видим отражения от съзидателното дело на Духа в дейността Му за всеки човек, приел Бога. Бог провежда делото Си за отделните личности чрез Духа на Твореца. И така, при възплъщението, сътворението и новородението Духът идва и привежда Божието намерение в действие.

ОБЕЩАНИЯТ ДУХ

Човекът е предназначен за храм на Светия Дух (вж. 1 Кор. 3:16). Грехът на Адам и Ева ги отделя както от Едем, така и от обитаващия в тях Свети Дух. Това отделяне продължава – огромният размер на нечестието преди Потопа е причина Бог да обяви: „Духът, който съм му дал, няма да владее вечно у човека“ (Бит. 6:3).

В старозаветни времена Духът дава възможност на определени личности да изпълняват специални поръчения (Чис. 24:2; Съд. 6:34; 1 Ц. 10:6). Понякога Той е в хората (Изм. 31:3; Ис. 63:11). Несъмнено истинските вярващи винаги са осъзнавали Неговото присъствие, но пророчеството предсказва изливане на Духа „на всяка твар“ (Йоил 2:28), когато по-силното проявление на Духа ще даде начало на една нова епоха.

Докато светът оставал в ръцете на узурпатора, изливането на пълнотата на Духа трябвало да чака. Преди Духът да бъде излят върху всяка твар, Христос е трябвало да изпълни земната Си мисия и да принесе умиловителната Си

жертва. Посочвайки службата на Христос като служба на Духа, Йоан Кръстител казва: „Аз ви кръщавам с вода“, но Той „ще ви кръсти със Светия Дух“ (Мат. 3:11). Но евангелията не разкриват Исус да кръщава със Светия Дух. Само часове преди смъртта Си Исус обещава на апостолите: „Аз ще поискам от Отца и Той ще ви даде друг Утешител, за да бъде с вас вовеки – Духа на истината“ (Йоан 14:16, 17). На кръста ли е получено обещаното кръщение с Духа? Не се появява никакъв гълъб на Разпети петък, а само мрак и мълнии.

Едва след Своето възкресение Исус вдъхва Духа Си на апостоли-те (Йоан 20:22). Той казва: „И, ето, Аз изпращам върху вас обещанието на Моя Отец; а вие стойте в града [Йерусалим], докато се облечете със сила от горе“ (Лука 24:49). Тази сила ще бъде приета, „когато дойде върху вас Светият Дух“, Който ще направи вярващите Негови свидетели до всички краища на земята (Д.А. 1:8).

Йоан пише: „[Светият] Дух още не бе даден, понеже Исус още не бе се прославил“ (Йоан 7:39). Приемането на Христовата жертва от страна на Отец е предпоставка за изливането на Светия Дух.

Новата епоха започва едва когато нашият триумфиращ Господ е възнесен на небесния престол. Само тогава Той може да изпрати Светия Дух в Неговата пълнота. След „като се възвиси отдясно на Бога“, Исус „изля“ Светия Дух (Д.А. 2:33) върху Своите апостоли, които, очакващи това съ-

битие, са събрани, „единодушно бяха в постоянна молитва (и моление)“ (Д.А. 1:5, 14). На Петдесетница, петдесет дни след Голгота, новата епоха навлиза с цяла сила от присъствието на Духа. „И внезапно стана шум от небето като фученето на силен вятър и изпълни цялата къща, където седяха... И те всички се изпълниха със Светия Дух“ (Д.А. 2:2-4).

Мисиите на Исус и на Светия Дух са напълно взаимно зависими. Пълнотата на Светия Дух не може да бъде дадена, преди Исус да завърши мисията Си. А Исус, на Свой ред, е заченат от Духа (Мат. 1:18-21), кръстен от Духа (Марк 1:9, 10), воден от Духа (Лука 4:1), извършва Своите чудеса чрез Духа (Мат. 12:24-32), става жертва на Голгота чрез Духа (Евр. 9:14, 15) и е възкресен също чрез Духа (Рим. 8:11).

Исус е първият, който изпитва пълнотата на Светия Дух. Удивителната истина е, че нашият Господ желае да излее Своя Дух върху всички, които Го желаят искрено.

МИСИЯТА НА СВЕТИЯ ДУХ

Думите на Христос, че ще си отиде от тях, силно обезпокояват апостолите вечерта преди смъртта Му. Той веднага ги уверява, че ще получат Светия Дух като Негов личен представител. Няма да ги остави сираци (Йоан 14:18).

Произходът на мисията. Новият завет разкрива Светия Дух по уникален начин. Нарича Го „Исусовия Дух“ (Д.А. 16:7), „Духа на Сина

Си" (Гал. 4:6), „Божия Дух" (Рим. 8:9), „Христовия Дух" (Рим. 8:9; 1 Пет. 1:11) и „Духа на Исус Христос" (Фил. 1:19). Кой дава началото на мисията Му – Исус Христос или Бог-Отец?

Когато Христос разкрива началото на мисията на Светия Дух за загубения свят, Той споменава два източника. Първо споменава Отец: „Аз ще поискам от Отца и Той ще ви даде друг Утешител" (Йоан 14:16, срв. 15:26 – „от Отца"). Кръщение-то със Светия Дух Той нарича „обещанието на Отца" (Д.А. 1:4). Второ, Христос говори за Себе Си: „Аз... ще ви Го изпратя [Духа] (Йоан 16:7). Светият Дух произхожда както от Отец, така и от Сина.

Неговата мисия за света.

Можем да признаем, че Христос е Господ само под влиянието на Светия Дух. Павел казва: „Никой не може да нарече Исус Господ освен със Светия Дух" (1 Кор. 12:3).

Дадено ни е уверение, че чрез Светия Дух Христос, „истинската Светлина", „осветява" всеки човек, който идва на света (Йоан 1:9). Неговата мисия е да „обвини света за грях, за правда и за съд" (Йоан 16:8).

Първо, Светият Дух ни води до дълбоко изобличение за грях, особено греха на неприемане на Христос (Йоан 16:9). Второ, Духът подтиква всички да приемат Христовата правда. Трето, Духът ни предупреждава за съда, едно мощно средство за събуждане на помрачените от греха умове, за да

осъзнаят необходимостта от покаяние и обръщане.

Щом се покаем, можем да се новородим чрез кръщение с вода и със Светия Дух (Йоан 3:5). След това ние ще имаме нов живот, защото сме станали обиталище на Христовия Дух.

Неговата мисия за вярващите. Повечето текстове във връзка със Светия Дух се отнасят до връзката Му с Божия народ. Неговото освещаващо влияние води до послушание (1 Пет. 1:2), но никой не продължава да преживява Неговото пребъдващо присъствие, ако не отговаря на определени условия. Петър казва, че Бог дава Духа на онези, които постоянно Му се покоряват (Д.А. 5:32).¹ Вярващите са предупредени да не се противят на Духа, да не Го оскърбяват и да не Го угасят (Д.А. 7:51; Еф. 4:30; 1 Сол. 5:19).

Какво прави Духът за вярващите?

1. Той помага на вярващите. Когато представя Светия Дух, Исус Го нарича „друг Parakletos" (Йоан 14:16). Тази гръцка дума е била превеждана като „Помощник" (Ново издание на Кинг Джеймс), „Утешител" (Издание на Кинг Джеймс), „Съветник", а може да означава също и „Ходатай", „Посредник" или „Застъпник".

Единственият друг Parakletos, споменат в Писанието, е Самият Христос. Той е нашият Застъпник и Ходатай пред Отец. „Дечица мои,

това ви пиша, за да не съгрешите; но ако някой съгреша, имаме Ходатай при Отца – Исус Христос Праведния” (1 Йоан 2:1).

Като Ходатай, Посредник и Помощник Христос ни представя пред Бога и разкрива Бог пред нас. По подобен начин Духът ни води към Христос и ни разкрива Христовата благодат. Това обяснява защо Духът е наречен „Духа на благодатта” (Евр. 10:29). Един от най-големите Му приноси е прилагането на Христовата изкупваща благодат към хората (вж. 1 Кор. 15:10; 2 Кор. 9:14; Як. 4:5, 6).

2. Той носи Христовата истина. Христос нарича Светия Дух „Духа на истината” (Йоан 14:17; 15:26; 16:13). Неговите функции включват: „ще ви напомни всичко, което съм ви казал” (Йоан 14:26), „ще ви упътва към всяка истина” (Йоан 16:13). Неговата вест свидетелства за Исус Христос (Йоан 15:26). „Няма да говори от Себе Си – казва Христос, – но каквото чуе, това ще говори, и ще ви извести за идващите неща. Той Мен ще прослави, защото от Моето ще взема и ще ви известява” (Йоан 16:13, 14).

3. Той носи Христовото присъствие. Той не само носи вестта за Христос, но и самото Му присъствие. Исус казва: „За вас е по-добре Аз да отида, защото, ако не отида, Утешителят (Йоан 14:16, 17) няма да дойде при вас, но ако отида, ще ви Го изпратя” (Йоан 16:7).

Обременен с човешко естество, Човекът Исус не е вездесъщ поради

което е целесъобразно да си отиде. Чрез Духа Той може да присъства навсякъде и винаги. Исус казва: „Аз ще поискам от Отца и Той ще ви даде друг Утешител, за да бъде с вас вовеки – Духа на истината”. Той уверява, че Духът ще пребъдва „с вас и във вас ще бъде. Няма да ви оставя сираци; ще дойда при вас” (Йоан 14:16, 17, 18). „Светият Дух е представител на Христос, но лишен от личностното човешко естество и независим от него.”²

При възплъщението Светият Дух донася присъствието на Христос в една личност – Мария. На Петдесетница Духът предава победоносния Христос на света. Христовите обещания: „Никак няма да те оставя и никак няма да те забравя” (Евр. 13:5) и „Аз съм с вас през всички дни до свършека на века” (Мат. 28:20), се осъществяват чрез Духа. По тази причина Новият завет дава на Духа име, което никога не е използвано в Стария завет – „Духа на Исус Христос” (Фил. 1:19).

Както чрез Духа Отец и Синът правят вярващите Свой храм (Йоан 14:23), така единственият начин да пребъдваме в Христос е чрез Духа.

4. Той направлява действието на църквата. Тъй като Светият Дух носи самото присъствие на Христос, Той е истинският Заместник на Христос на земята. Като постоянен център на авторитета по въпросите на вярата и доктрината начините, по които води църквата, са в пълно съгласие с Библията. „Отличителна черта на про-

тестантизма е, че Светият Дух е истинският заместник или наследник на Христос на земята. Да зависим от организация, от ръководители или от човешка мъдрост, означава да поставим човешкото на мястото на божественото.”³

Светият Дух е непосредствен участник в управлението на апостолската църква. Избирайки мисионери, църквата получава Неговото ръководство чрез молитва и пост (Д.А. 13:1-4). Избраните личности са известни с това, че приемат ръководството на Духа. „Деяния на апостолите” ги описва като „изпълнени със Святия Дух” (Д.А. 13:9, срв. 52). Дейността им е под Негов контрол (Д.А. 16:6, 7). Павел напомня на църковните старейшини, че са поставени на своите места от Светия Дух (Д.А. 20:28).

Светият Дух играе важна роля при разрешаването на сериозните трудности, заплашили единството на църквата. Всъщност Писанието представя решенията на първия църковен събор с думите: „Защото се видя добре на Святия Дух и на нас...” (Д.А. 15:28).

5. Той дава на църквата особени дарби. Светият Дух е надарил с особени дарби Божия народ. В старозаветни времена „Духът Господен” идва „върху” отделни личности, давайки им необичайна сила, за да водят и освобождават Израел (Съд. 3:10; 6:34; 11:29 и пр.), както и способност да пророкуват (Чис. 11:17, 25, 26; 2 Ц. 23:2). Духът идва върху Саул и Давид, когато те са помаза-

ни за царе на Божия народ (1 Ц. 10:6, 10; 16:13). За някои хора изпълването с Духа има за резултат особени художествени способности (Изд. 28:3; 31:3; 35:30-35).

По същия начин в ранната църква именно чрез Светия Дух Христос дава дарбите Си на църквата. Духът разпределя тези духовни дарби на вярващите, както Му е угодно, в полза на цялата църква (Д.А. 2:38; 1 Кор. 12:7-11). Той осигурява особена сила, необходима за прогласяване на евангелието до краищата на земята (Д.А. 1:8, вж. гл. 17 на тази книга).

6. Той изпълва сърцата на вярващите. Въпросът на Павел към учениците в Ефес: „Приехте ли Святия Дух, като повярвахте?” (Д.А. 19:2) е съдбоносен за всеки вярващ.

Когато Павел получава отрицателен отговор, той полага ръце върху онези ученици и те приемат кръщението със Светия Дух (Д.А. 19:6).

Този случай показва, че убеждението за грях, предизвикано от Светия Дух, и изпълването на живота с Духа са две различни преживявания.

Исус посочва необходимостта да се родим от вода и Дух (Йоан 3:5). Непосредствено преди възнесението Си Той нарежда новите вярващи да бъдат кръщавани „в името на Отца и Сина и Святия Дух” (Мат. 28:19). В хармония с тази заповед Петър проповядва, че „този дар, Святия Дух” ще бъде приет при кръщението (Д.А. 2:38). А Павел потвърждава важността на кръщението със Светия Дух (вж. гл. 14 на тази

книга), като настоятелно призовава вярващите: „Изпълвайте се с Духа“ (Еф. 5:18).

Изпълването със Светия Дух, Който ни преобразява по образа на Бог, продължава делото на освещение, започнато при новородението. Бог ни е спасил според милостта Си „чрез окъпването, т.е. новородението и обновяването на Светия Дух, Когото изля изобилно върху нас чрез Исус Христос, нашия Спасител“ (Тит 3:5, 6).

„Именно поради липсата на Духа проповядването на евангелието е така безсилно. Познания, талант, красноречие, всякаква естествена или придобита дарба може да са на лице, но без присъствието на Божия Дух нито едно сърце няма да бъде докоснато, никой грешник няма да бъде спечелен за Христос. От друга

страна, ако те са свързани с Христос, ако дарбите на Духа са техни, най-слабият и най-необразованият от Неговите ученици ще има влияние върху сърцата. Бог ги прави проводници за изливане на най-висшето влияние във Вселената.“⁴

Духът е жизнено необходим. Всички промени, които Исус Христос извършва в нас, идват чрез служенето на Духа. Като вярващи ние трябва да чувстваме постоянно, че без Духа не можем да извършим нищо (Йоан 15:5).

Днес Светият Дух насочва нашето внимание към най-великия дар на любов, който Бог предлага чрез Сина Си. Той умолява да не се съпротивяваме на призивите Му, а да приемем единствения начин, по който можем да се примирим с нашия обичащ и милостив Отец.

Бележки

1. Вж. Arnold Wallencampf, *New by the Spirit* (Mountain View, CA: Pacific Press, 1978), pp. 49, 50.
2. Ellen G. White, *The Desire of Ages*, p. 669.
3. LeRoy E. Froom, *The Coming of the Comforter*, red. ed. (Washington, D. C.: Review and Herald, 1949), pp. 66, 67.
4. White, *Testimonies for the Church* (Mountain View, CA: Pacific Press, 1948), vol. 8, pp. 21, 22.

